

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla m.st.
Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

member of **BUSINESSEUROPE**

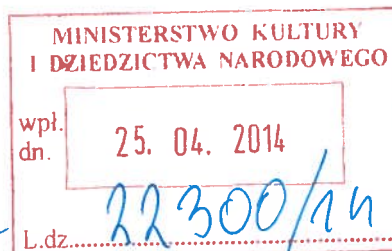
KL/222/63/778/KK/2014

Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

*Załącznik do pisma KL/222/63/778/KK/2014
Załącznik do pisma KL/222/63/778/KK/2014*

*MMMS
28.04.2014*

Warszawa, 17 kwietnia 2014 r.

*P. Wice A. Nowak
28.04.14
P. Do Działu
P. P. Wice A. Nowak
28.04.2014*
panu Bogdanowi Zdrojewskiemu

W uzupełnieniu pisma KL/216/60/778/KK/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. przedstawiam dodatkowe uwagi Konfederacji Lewiatan dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu rocznego sprawozdania z działalności organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi („Projekt” lub „Rozporządzenie”).

Po analizie Projektu wraz z jego uzasadnieniem oraz dokumentem zawierającym Ocena skutków regulacji uznajemy za celowe zwrócenie uwagi Pana Ministra na następujące otwarte kwestie, które - naszym zdaniem - wymagają jeszcze uzupełnienia.

1. Projekt nie przewiduje obowiązku sprawozdawczego OZZ w odniesieniu do tak zwanych wynagrodzeń dodatkowych naliczanych w Polsce z tytułu eksploatacji utworów audiowizualnych na podstawie art. 70 ust. 2¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych („PrAut”), pobieranych przez tak zwaną właściwą organizację zbiorowego zarządzania w rozumieniu art. 70 ust. 3 w zw. z art. 107 PrAut.
2. Uwzględniając postulaty środowiska użytkowników praw, do Projektu wprowadzono (w § 5 pkt 11) zgodny z prawem unijnym obowiązek raportowania wynagrodzeń pobranych przez OZZ na danym polu eksploatacji. Zdaniem Konfederacji Lewiatan spowoduje to lepsze rozeznanie środowiska użytkowników praw oraz samych uprawnionych co do tzw. kwoty ogólnego obciążenia opłatami na rzecz OZZ w Polsce.

W tym kontekście uważamy jednak, że obowiązek raportowania wpływów OZZ, o którym mowa w § 5 pkt 11 Projektu powinien - zgodnie z prawem unijnym oraz spójnie z art. 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut - ulec uzupełnieniu o istotne kryterium, mianowicie kategorię podmiotów korzystających z praw, którzy zostali objęci inkasem na danym polu eksploatacji.

Kwestia wynagrodzeń dodatkowych

Orzecznictwo Sądu Najwyższego jak i przeważający pogląd doktryny prawa autorskiego przyjęły nazywać opisywane tu wynagrodzenie „dodatkowym”. W Uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 25 listopada 2008 r.¹ zauważono, że w tym przypadku nie chodzi bowiem o wynagrodzenie podstawowe, należne autorowi od producenta z tytułu stworzenia utworu i umownego przeniesienia nań majątkowych praw autorskich, lecz o

¹ Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2008-11-25, III CZP 57/08, Opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna rok 2009, Nr 5, poz. 64, str. 1

wynagrodzenie „wyjątkowe”, „drugie” – dodatkowe. Na taki jego charakter wskazał także Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 24 maja 2006 r. - K 5/05.

Niektóre organizacje zbiorowego zarządzania oraz część przedstawicieli doktryny prawa uważają, że „nie jest to określenie ścisłe”.² Skutkiem tego jest m.in. zatarcie wynagrodzeń dodatkowych w raportach rocznych OZZ, które ujmowane są w zbiorczej kategorii „wynagrodzeń”. Tymczasem wynagrodzenia dodatkowe stanowią istotną i odrębną od wynagrodzeń „podstawowych” część wpływów OZZ. Są one także przedmiotem sporów między samymi organizacjami, konkurującymi między sobą o status tzw. organizacji właściwej³ oraz między OZZ a użytkownikami (korzystającymi z utworu audiowizualnego), którzy z mocy prawa zdani są na obowiązkowe pośrednictwo OZZ w tym zakresie na podstawie art. 70 ust. 3 PrAut.

Zdaniem Konfederacji Lewiatan należy odróżnić od siebie w sprawozdaniu z działalności składanym przez OZZ za dany rok wynagrodzenia powstałe na odmiennych podstawach prawnych.

Wyodrębnienie wynagrodzeń dodatkowych może mieć przy tym także praktyczne znaczenie. Pomoże mianowicie w ocenie skali zjawiska poboru tych wynagrodzeń w Polsce, przez co dostarczy wiedzy o kwocie ogólnego obciążenia użytkowników praw, o której mowa w art. 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut.⁴

Uwzględnienie wspomnianej kwoty, z urzędu, zostało narzucone przez ustawodawcę zarówno Komisji Prawa Autorskiego jak i Sądowi powszechnemu rozpatrującym sprawy w przedmiocie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń autorskich. Rozporządzenie powinno uwzględnić tę sytuację i niejako „ułatwić” stosowanie prawa przez powołane w tym celu organy, co leży także w interesie społecznym.

Jednocześnie postulowana tu zmiana będzie także zgodna z prawem Unii Europejskiej, wdrażając w tym zakresie przyjętą 26 lutego 2014 r. Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/UE w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym („Dyrektywa OZZ”).

Dyrektywa OZZ zakłada podział raportowanych publicznie przez OZZ w sprawozdaniach rocznych wynagrodzeń m.in. w oparciu o „kategorię zarządzanych praw” (por. np. załącznik do Dyrektywy pkt 2 a). Niewątpliwie w przypadku prawa do wynagrodzenia autorskiego oraz prawa do wynagrodzenia dodatkowego (tantiemowego, ustawowego), o którym mowa w art. 70 ust. 2¹ PrAut, chodzi o dwie odmienne kategorie zarządzanych praw. Jedynie ogólnie można zasygnalizować, że źródłem prawa do wynagrodzenia dodatkowego jest ustawa, która - na limitowanych polach eksploatacji - przyznała współtwórcom utworów audiowizualnych oraz artystom wykonawcom niezbywalne prawo do li tylko wynagrodzenia oraz w sytuacji, w której utwór/prawo pokrewne przyniosły zyski z ich eksploatacji. Konstrukcyjnie i systemowo wynagrodzenie to oderwano więc od prawa zakazowego i

² Por. J. Błęszyński, System Prawa Prywatnego, t. 13, Warszawa 2013, s. 861, Nb. 64.

³ Por. np. umowy zawarte w Sprawozdaniu z działalności Stowarzyszenia Autorów ZAiKS za rok 2012. (przykładowo zał. 46) oraz Sprawozdanie tegoż za 2011 i tam: (i) Porozumienie (z dnia 26 stycznia 2006r.) zawarte ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich — ZAPA w sprawie inkasa i podziału wynagrodzeń dla współtwórców utworów audiowizualnych nadawanych w TVP S.A., którego przedmiotem jest rozliczanie pobranych, na podstawie umowy generalnej z TVP S.A. przez ZAiKS wynagrodzeń z tytułu nadań utworów słownych wykorzystanych w utworach audiowizualnych, obejmujących prawa reprezentowane przez SFP. Porozumienie zostało zawarte na czas nieoznaczony; (ii) Porozumienie (z dnia 18 kwietnia 2007r.) zawarte ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich — ZAPA w sprawie inkasa i podziału wynagrodzeń dla współtwórców utworów audiowizualnych nadawanych w telewizji, którego przedmiotem jest rozliczanie pobranych, na podstawie art. 70 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, przez ZAiKS wynagrodzeń z tytułu nadań utworów słownych wykorzystanych w utworach audiowizualnych, obejmujących prawa reprezentowane przez SFP. Porozumienie zostało zawarte na czas nieoznaczony; (iii) Porozumienie (z dnia 15 czerwca 2009 r.) zawarte ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich — ZAPA, w sprawie zasad wypłaty przez ZAiKS wynagrodzeń reprezentowanym przez SFP-ZAPA polskim twórcom warstwy słownej utworów audiowizualnych (filmów) eksploatowanych na polach nadawanie i zwielokrotnianie na nośnikach. Porozumienie zostało zawarte na czas nieoznaczony.

⁴ Kryterium kwoty ogólnego obciążenia wprowadzono do PrAut Ustawą o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 8 lipca 2010 r. (Dz.U. Nr 152, poz. 1016), która weszła w życie 21 października 2010 r.

monopolu autorskiego oraz związanych z nimi praw do wynagrodzenia „podstawowego” (art. 17 PrAut).

Rozróżnienie kategorii zarządzanych praw wprowadzono już w Projekcie dla opłat produkcyjno-importowych (reprograficznych) z art. 20 i 20¹ PrAut (por. np. § 6 pkt 6 Projektu). Konfederacja Lewiatan nie znajduje uzasadnienia dla pominięcia przez Rozporządzenie innej specyficznej konstrukcji ustawowej jaką jest prawo do dodatkowego wynagrodzenia tantiemowego dla współtwórców utworów audiowizualnych i artystów wykonawców.

Kwestia nieuwzględnienia kategorii podmiotów korzystających z praw

Mimo, iż z zadowoleniem przyjęliśmy rozszerzenie obowiązku raportowego OZZ o pola eksploatacji, na których doszło do inkaso wynagrodzeń, wciąż niezatwiona pozostaje sprawa raportowania pobranych wynagrodzeń przez pryzmat ujętych rodzajowo podmiotów korzystających z utworów i przedmiotów praw pokrewnych.

Podobnie jak powyżej, wprowadzenie postulowanej tu zmiany powinno posłużyć pozyskaniu przez rynek wiedzy o tzw. kwocie ogólnego obciążenia użytkowników praw opłatami i wynagrodzeniami ponoszonymi na rzecz wszystkich OZZ. O czym już wspomniano, regulacja artykułu 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut przewidziała w polskim prawie autorskim nieznane uprzednio kryterium ogólnego obciążenia. Jego celem jest m.in. ustalanie stosownego wynagrodzenia autorskiego zawartego w tabelach wynagrodzeń przedkładanych do zatwierdzenia przez OZZ. Jednak organy stosujące prawo autorskie w tym zakresie, tj. w szczególności Komisja Prawa Autorskiego oraz Sąd właściwy dla zatwierdzania tych tabel zostały praktycznie pozbawione możliwości wiarygodnego ustalania opisywanego tu kryterium na podstawie publicznie dostępnych źródeł. Tymczasem, analiza językowa art. 110¹³ ust. 5 pkt 2 PrAut pozwala na wyodrębnienie kategorii „podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych” w prawie autorskim. Naszym zdaniem niezbędna jest korelacja kryterium ustawowego z Rozporządzeniem w celu zapewnienia spójności w obrębie prawa do wynagrodzenia autorskiego. Jednocześnie Dyrektywa OZZ nie sprzeciwia się tej modyfikacji. Jej celem jest bowiem ustanowienie wymogów minimalnych w intencji zapewnienia wysokiego poziomu zarządzania, przejrzystości i sprawozdawczości z możliwością utrzymywania lub wprowadzania bardziej rygorystycznych norm (pkt 9 preambuły).

Dlatego mając na uwadze powyższe, zdaniem Konfederacji Lewiatan paragraf 4 punkt 11 Projektu powinien uzyskać następujące brzmienie:

„wskazanie wysokości wynagrodzeń z tytułu zbiorowego zarządzania zainkasowanych w roku sprawozdawczym na poszczególnych polach eksploatacji z podziałem na wynagrodzenie oraz wynagrodzenie dodatkowe pobierane na podstawie art. 70 ust 2¹ ustawy oraz kategorie podmiotów korzystających z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, w kwotach brutto i netto.

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

